

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

526

Vragen van het lid **Recourt** (PvdA) aan de minister van Veiligheid en Justitie over *de invloed van de hoogte van griffierechten op de gang naar de rechter* (ingezonden 16 september 2011).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 2 november 2011). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 243.

Vraag 1

Kent u het onderzoek van Synovate naar de invloed van de hoogte van griffierechten op de gang naar de rechter in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u een mening over de opzet van dat onderzoek? Zo ja, wat is uw mening?

Antwoord 2

Enquêtes zijn een relatief goedkoop en snel instrument om een eerste indruk te krijgen over hoe een bepaald onderwerp op een bepaald moment onder de bevolking leeft. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie gebruikt dit instrument ook. De ervaring leert dat de uitkomsten van dergelijk onderzoek niet diepgaand genoeg zijn om direct naar beleidsmaatregelen te vertalen. Meer aanvullend, diepgravend en feitelijk onderzoek is doorgaans gewenst om tot een goed beeld te komen.

Vraag 3

Acht u het onderzoek wat betreft geslacht, leeftijd, inkomens en opleiding van de steekproef representatief voor de Nederlandse bevolking? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ja.

¹ <http://www.advocatenorde.nl/729/consumenten/contact-algemeen-incl-persberichten.html>

Vraag 4

Deelt u de mening dat de acht voorgelegde voorbeelden van juridische conflicten een goed beeld schetsen van de problemen waarvoor men een gang naar de rechter zou kunnen maken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De door Synovate voorgelegde voorbeelden schetsen geen goed beeld van de problemen waarvoor men een gang naar de rechter zou kunnen maken, omdat er geen rekening wordt gehouden met het aantal keer dat de voorgelegde situaties in de praktijk voorkomen (Synovate geeft dit in het rapport ook aan). Zo gaan 3 van de 8 situaties over bestuursrecht, terwijl deze zaken in de praktijk een relatief klein deel van de instroom bij de rechtspraak vormen (minder dan 10% van de zaken in eerste aanleg betreft een bestuurszaak).

Vraag 5

Deelt u de mening dat uit het persbericht² blijkt dat Nederlanders een groot belang hechten aan de toegang tot de rechter? Zo ja, bent u van mening dat die toegankelijkheid tenminste op het huidige niveau dient te blijven? Hoe gaat u dit bewerkstelligen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Nederlanders hechten – net als het kabinet – een groot belang aan de toegang tot het recht. Ze hechten ook een groot belang aan een goed niveau van rechtspraak. In die afweging is het verantwoord bezuinigingen niet te laten leiden tot lagere kwaliteit van rechtspraak of langere doorlooptijden, maar tot hogere griffierechten binnen de marges van de toegankelijkheid.

Vraag 6

Schrikt u van de uitkomst dat bijna 40 procent van de Nederlanders nu al vindt dat er sprake is van klassenjustitie, waarin alleen de rijken hun recht krijgen? Zo ja, vreest u dan ook dat de verhoging van de griffierechten, ondanks de compensatie voor de lagere inkomens, deze uitkomst nog zal verslechteren? Zo nee, waarom schrikt u hier niet van?

Antwoord 6

Het idee dat er sprake is van klassenjustitie wordt niet onderschreven door de feiten. Uit onderzoek blijkt dat de belangrijkste gebruikers van het recht vooral bestaan uit de lagere én hogere inkomensgroepen. Het zijn met name de middengroepen die thans minder toegang tot het recht hebben. Vandaar dat in het wetsvoorstel verhoging griffierechten een compensatieregeling is opgenomen, waarvoor naast de lagere inkomens ook de middenkomens in aanmerking komen.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat 15 procent van de Nederlanders niet meer naar de rechter gaat als de griffierechten worden verhoogd volgens de voorstellen van het kabinet zoals die nu bekend zijn, zelfs al vinden deze Nederlanders het belangrijk dat de rechter naar de zaak kijkt? Zo ja, wat betekent dit voor uw plannen? Zo nee, waarom vindt u het niet belangrijk dat mensen in staat worden gesteld hun recht te halen daar waar dat nodig is?

Antwoord 7

Naar aanleiding van de uitkomsten van de impactanalyse van Significant, berekeningen van de Raad voor de rechtspraak, en ook het onderzoek van Synovate, zijn er wijzigingen in het wetsvoorstel aangebracht, bijvoorbeeld inzake de tarieven in het bestuursrecht. De twee eerstgenoemde onderzoeken komen overigens tot een geringere vraaguitval dan de door Synovate berekende vijftien procent op basis van de consultatieversie van het wetsvoorstel. Bij de tarieven in het thans voorliggende wetsvoorstel is voor maatwerk gekozen, zodat de toegang tot het recht niet wordt geblokkeerd.

² <http://www.advocatenorde.nl/729/consumenten/contact-algemeen-incl-persberichten.html>

Vraag 8

Deelt u de mening dat, als deze uitkomst werkelijkheid wordt, we mogen constateren dat als gevolg van het verhogen van de griffiekosten voor een grote groep rechtzoekenden de toegang tot het recht wordt geblokkeerd?

Antwoord 8

Zie het antwoord op vraag 7.